

Požiadavky na úpravu a označovanie drevených obalových a manipulačných prostriedkov v doprave

Drevený obalový materiál vyrobený z neupraveného surového dreva je potenciálnym nosičom a šíriteľom škodcov. Pretože pôvod dreveného obalového materiálu je často veľmi obtiažne určiť, boli vytvorené všeobecne uznávané pravidlá, ktoré značne eliminujú riziko šírenia škodcov.

Medzinárodná norma ISPM 15 obsahuje reguláciu obalového materiálu v medzinárodnom obchode, jednotlivé definície obalových materiálov a označenie obalov, ktoré smú byť použité v medzinárodnom obchode. Za drevené materiály sa považujú palety, preklady, debny, sudy, obalové zarážky, nakladacie plošiny a podpery vyrobené z nespracovaného surového dreva (obr. 1).

Obr. 1 Príklady dreveného obalového a manipulačného materiálu

Súbor fytozsanitárnych opatrení pri dovoze zahŕňa zákaz dovozu niektorých škodlivých organizmov alebo komodít napadnutých týmito škodcami. Záruku za fytozsanitárne požiadavky pri dovoze poskytujú rastlinnolekárske služby jednotlivých zemí a sú upravované podľa platnej legislatívy jednotlivých štátov.

Aké sú teda požiadavky na označovanie „spol'ahlivého“ dreveného obalového materiálu podľa medzinárodných pravidiel v doprave, ktoré určuje spomínaná norma ISPM 15?

Konkrétne označovanie jednotlivých obalových či manipulačných prvkov je uvádzané v prílohách I a II k uvedenej norme.

Príloha I uvádza schválené postupy pre úpravu a ošetrovanie drevených materiálov zo surového dreva spolu s určením ich označovania:

1) Tepelné ošetrovanie – značka HT (heat treatment)

Drevené obalové materiály by mali byť ohriate v súlade s určeným plánom zahrievania tak, aby teplota v drevi dosiahla minimálne 56°C po dobu minimálne 30 minút.

Ďalšími možnosťami tepelného ošetrovania je sušenie dreva v peci – značka KD (kiln-drying), chemická tlaková impregnácia – značka CPI (Chemical pressure impregnation) alebo iné podobné ošetrovania dreva, ktoré dosiahnu vlastnosti podobné tepelnému ošetrovaniu HT. Napr. CPI – chemická tlaková impregnácia môže byť považovaná za tepelné ošetrovanie, ak je pri nej použitá para, horúca voda alebo suché zahrievanie.

Tieto postupy sú označované ako „HT“ na drevenom obalovom materiáli.

2) Dezinfekcia metylbromidom – značka MB (methyl bromide)

Drevený obalový materiál môže byť ošetrený – vydymovaný metylbromidom. Minimálne požiadavky na použitie tohto postupu charakterizuje nasledujúca tabuľka 1:

Tabuľka 1

Dávky metylbromidu

Teplota	Dávka (g/m ³)	Minimálna koncentrácia (g/m ³)v:			
		2 hodiny	4 hodiny	12 hodín	24 hodín
21°C a viac	48	36	31	28	24
16°C a viac	56	42	36	32	28
10°C a viac	64	48	42	36	32

Minimálna teplota je predpísaná na 10°C a minimálna doba vystavenia tejto teplote 24 hodín. Sledovanie koncentrácie sa musí vykonávať najmenej pri 2, 4 a 24 hodinách.

Je však potrebné poznamenať, že tento spôsob ošetrovania je v mnohých štátoch zakázaný, nakoľko metylbromid je zaradovaný medzi skleníkové plyny.

Ošetrovanie je označované ako „MB“ na drevenom obalovom materiáli.

Obr. 2 Schematické znázornenie označovania drevených produktov podľa ISPM 15

Zdroj: http://www.hp.com/packaging/Documentation/133703_ISPM15_2002_update2006.pdf

Označenie drevených materiálov podľa štandardu ISPM 15 musí obsahovať:

- logo IPPC,
- medzinárodný ISO kód krajiny,
- registračné číslo spoločnosti,
- symbol ošetrenia.

Popíšme si jednotlivé značky (obr. 2):

- **XX** – Na tomto mieste sa nachádza ISO kód krajiny. Slovenská republika má ISO kód SK,
- **001111** – za kódom krajiny nasleduje unikátne číselné označenie výrobcu drevených obalových materiálov, ktorý je zodpovedný za zabezpečenie vhodného dreva a jeho nutné označenie,
- **IPPC skratka** – označenie schváleného postupu ošetrenia (v štandarde ISMP 15 sa popis nachádza v Prílohe 1). Pre ošetrenie drevených materiálov je možné použiť viac spôsobov, ktoré sa označujú na drevených obaloch ako:
  - HT - tepelné ošetrenie dreveného materiálu,
  - KD – sušenie dreva,
  - MB – ošetrené fumigáciou metylbromidom.

**LOGISTICKÝ
MONITOR**

Internetové noviny pre rozvoj
logistiky na Slovensku.

ISSN: 1336-5851

Ing. Adela Poliaková, EUR ING, PhD.
Katedra cestnej a mestskej dopravy
Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov
Žilinská univerzita v Žiline